

BÀI 28 : NẤM

Thời gian thực hiện: (4 tiết)

I. Mục tiêu

Nhận biết được một số đại diện nấm thông qua quan sát hình ảnh, mẫu vật (nấm đơn bào, đa bào. Một số đại diện phổ biến: nấm đảm, nấm túi, ...). Dựa vào hình thái, trình bày được sự đa dạng của nấm.

Trình bày được vai trò của nấm trong tự nhiên và trong thực tiễn (nấm được trồng làm thức ăn, dùng làm thuốc, ...).

Nêu được một số bệnh do nấm gây ra. Trình bày được cách phòng và chống bệnh do nấm gây ra.

Vận dụng được hiểu biết về nấm vào giải thích một số hiện tượng trong đời sống như kĩ thuật trồng nấm, nấm ăn được, nấm độc, ...

Thông qua thực hành, quan sát và vẽ được hình nấm (quan sát bằng mắt thường hoặc kính lúp).

II. Tiến trình dạy học

Hoạt động 1: Thực hành quan sát một số loài nấm

Theo dõi video và hoàn thành phiếu học tập số 1:

<https://youtu.be/BcFOGyWghk8>

PHIẾU HỌC TẬP 1

Tế bào	Hình vẽ(chú thích cấu tạo)	Đặc điểm phân biệt (hình dạng, kích thước, cấu tạo)
Nấm men		
Nấm mốc		
Nấm rơm		

Gợi ý về đặc điểm phân biệt

Tế bào	Hình vẽ(chú thích cấu tạo)	Đặc điểm phân biệt (hình dạng, kích thước, cấu tạo)
Nấm men		Dạng cầu
Nấm mốc		Dạng sợi phân nhiều nhánh
Nấm rơm		Dạng trụ gồm 2 phần mũ nấm và cuống nấm.

Hoạt động 2: Tìm hiểu sự đa dạng của nấm

❖ Tìm hiểu sự đa dạng của Nấm.

- Quan sát Hình 18.1, các em có nhận xét gì về hình dạng, kích thước, màu sắc của các loại nấm và hoàn thành phiếu học tập số 2:

Nấm đảm

Nấm hương

Nấm sò

Nấm độc đỏ

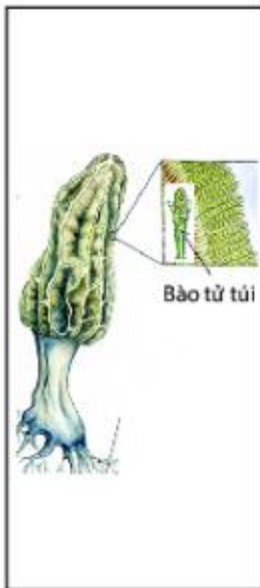

Nấm mộc nhĩ

Nấm độc tán trắng

Một số đại diện nấm đảm

Nấm túi

Nấm men

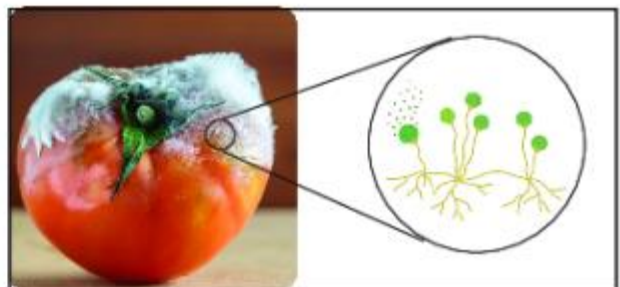
Nấm cốc

Nấm đồng trùng hạ thảo

Nấm bụng dê

Nấm mốc

Một số đại diện nấm túi

PHIẾU HỌC TẬP 2

Dinh dưỡng	
Hình dạng – kích thước	
Môi trường sống	
Phân loại (dựa vào cấu tạo của cơ quan sinh sản)	

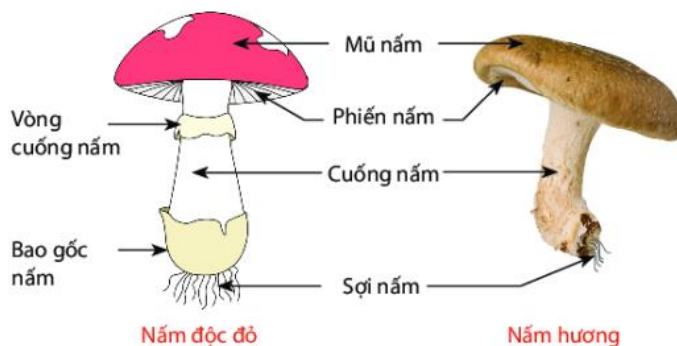
Gợi ý đáp án: Nấm gồm nhiều loại, có nhiều hình dạng khác nhau, chúng là những sinh vật đơn bào hoặc đa bào nhân thực, sống ở nhiều loại môi trường khác nhau, dựa vào cấu tạo cơ quan sinh sản chia làm 3 nhóm: nấm túi, nấm đảm.

❖ Phân biệt nấm đơn bào và nấm đa bào:

+ xem hình nấm đơn bào và nấm đa bào. Hãy cho biết cách xác định nấm đơn bào và nấm đa bào.

❖ Cách nhận biết nấm độc:

+ Làm thế nào để nhận biết được một số loại nấm độc?

Gợi ý đáp án: nấm độc thường có màu sắc sặc sỡ, có mùi hấp dẫn, vết cắt có rỉ chất trắng như sữa. Nấm độc có thể gây ngộ độc, thậm chí tử vong khi ăn.

Theo dõi video về 10 loại nấm độc nhất thế giới: <https://youtu.be/saRmoV839Yg>

HƯỚNG DẪN PHIẾU HỌC TẬP 2

Dinh dưỡng	Dị dưỡng
------------	----------

Hình dạng – kích thước	Đa dạng, có thể quan sát bằng mắt thường hoặc quan sát bằng kính hiển vi
Môi trường sống	Ở nhiều loại môi trường khác nhau, chủ yếu là nơi nóng ẩm, giàu dinh dưỡng, một số có thể sống ở điều kiện vô cùng khắc nghiệt.
Phân loại (dựa vào cấu tạo của cơ quan bào tử)	Nấm túi: sinh sản bằng bào tử túi. Vd: nấm mốc đen bánh mì, nấm men rượu...
	Nấm đảm: sinh sản bằng bào tử đảm. Vd: nấm rơm, nấm hương, nấm sò, nấm linh chi...

Hoạt động 3: Tìm hiểu vai trò của nấm và một số bệnh do nấm gây ra

Theo dõi video: vai trò của nấm: https://youtu.be/6GI57_nSZEo

– Bệnh do nấm: <https://youtu.be/RUkWb7ghWk0>

Bước 1 : Tìm hiểu vai trò của nấm trong tự nhiên và trong thực tiễn

- Quan sát H. 28.3, em hãy nêu vai trò của nấm trong tự nhiên
.....
- Quan sát H. 28.4, Từ các thông tin gợi ý em hãy nêu vai trò của nấm đối với đời sống con người.
.....
- Hãy kể tên 1 số nấm có giá trị trong thực tiễn
.....

Bước 2: Tìm hiểu 1 số bệnh do nấm gây ra

- Quan sát H. 28.5, kể tên 1 số bệnh do nấm gây ra
.....
- Các bệnh đó có biểu hiện như thế nào?
.....
- Quan sát H. 28.6, nêu các con đường lây truyền do nấm gây ra
.....
- Đề xuất các biện pháp phòng chống các bệnh do nấm gây ra
.....

Hoạt động 4: Tìm hiểu kĩ thuật trồng nấm rơm

Theo dõi video kĩ thuật trồng nấm rơm: <https://youtu.be/7cDEgLg9keU>

- Tại sao người ta không trồng nấm trên đất mà phải trồng trên rơm, rạ?
.....
- Có ý kiến cho rằng: “ môi trường trồng nấm rơm tốt nhất là gần địa điểm có chăn nuôi gia súc, gia cầm” Theo em ý kiến trên đúng hay sai? Giải thích?

.....
.....
III. Nội dung bài ghi

BÀI 28 : NẤM

I. Đặc điểm của nấm:

Nấm thường sống ở những nơi ẩm ướt như đất, rơm rạ, thức ăn, hoa quả...

Dựa vào đặc điểm cấu tạo đơn bào, nấm được chia thành hai nhóm: nấm đơn bào và nấm đa bào.

Dựa vào đặc điểm cơ quan sinh sản, nấm được chia thành hai nhóm là nấm đảm và nấm túi. Nấm đảm có cơ quan sinh sản là bào tử, bào tử mọc trên đảm, đại diện: nấm rom, nấm sò... Nấm túi có cơ quan sinh sản là túi bào tử, bào tử nằm trong túi; đại diện là nấm men, nấm mốc...

Ngoài ra dựa vào đặc điểm bên ngoài, người ta có thể phân biệt ăn được và nấm độc.

II. Vai trò của nấm:

Nấm có nhiều giá trị sử dụng trong đời sống con người như: Làm thức ăn, làm thuốc, thực phẩm chức năng, sử dụng trong sản xuất bia rượu, làm men nở, chế biến thực phẩm, phân loại sinh vật, làm sạch môi trường .

Bên cạnh những lợi ích từ nấm, một số loài nấm gây bệnh ảnh hưởng đến sức khỏe con người, làm giảm năng lượng và cây trồng.

Một số con đường truyền bệnh do nấm: tiếp xúc với mầm bệnh, ô nhiễm môi trường, vệ sinh cá nhân không đúng cách.

Biện pháp phòng chống: hạn chế tiếp xúc trực tiếp với nguồn gây bệnh; vệ sinh cá nhân thường xuyên, môi trường bảo vệ sinh.

IV. BÀI TẬP

1. Bào tử đảm là cơ quan sinh sản của loại nấm nào sau đây?
A. Nấm hương. B. Nấm bụng dê. C. Nấm mốc. D. Nấm men.
2. Thuốc kháng sinh penicillin được sản xuất từ
A. nấm men. B. nấm mốc. C. nấm độc đỏ. D. nấm mộc nhĩ.
3. Quá trình chế biến rượu vang cần sinh vật nào sau đây là chủ yếu?
A. Nấm men. B. Vi khuẩn. C. Virus. D. Nguyên sinh vật.
4. Tại sao khi lấy mẫu nấm mốc để làm thực hành, để đảm bảo an toàn chúng ta phải sử dụng găng tay và khẩu trang cá nhân?
5. Hãy chỉ ra dấu hiệu hình thái để nhận biết nấm độc trong tự nhiên.

